

Andrzej Szura

Muzeum Wsi Kieleckiej : 1987

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 17, 385-386

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEA AUTONOMICZNE WOJEWÓDZTWA KIELECKIEGO*

MUZEUM WSI KIELECKIEJ

1987

Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach jest placówką muzealną powołaną do naukowego badania, dokumentowania oraz zabezpieczania i ochrony najcenniejszych obiektów architektury ludowej występujących na obszarze objętym jego działalnością. Realizując wynikające z tego zadania statutowe, pracownicy merytoryczni MWK dokonywali w roku 1987 planowych lustracji i oceny stanu zachowania piętnastu zabytków dawnego budownictwa wiejskiego w terenie. W efekcie tego przeglądu ekipy konserwatorskie i budowlane MWK wykonały podstawowe prace remontowo-zabezpieczające przy wiatrakach w Janiku, Krasocinie, Szwarzowicach oraz przy młynie wodnym w Piasku.

Równolegle prowadzono systematyczną akcję penetracyjną mającą na celu pozyskiwanie i zakup muzealiów przeznaczonych w przyszłości do urządzenia wnętrz w skansenie. W wyniku sprawdzenia 25 ofert zakupu, sukcesywnie napływających w ciągu roku z terenu całego województwa kieleckiego, oraz poszukiwań prowadzonych przez pracowników merytorycznych zbiory muzeum wzbogaciły się o 120 obiektów z zakresu kultury materialnej dawnej wsi i małych miasteczek.

Zgodnie z planem pracownia konserwatorska wykonała niezbędniejsze prace konserwatorskie i zabezpieczające przy 140 eksponatach, wśród których na uwagę zasługują ciekawe podworskie meble, a także sprzęty wchodzące w skład wyposażenia tradycyjnych XIX-wiecznych wnętrz wiejskich.

Podstawowymi formami działalności popularyzatorsko-oświatowej prowadzonej przez muzeum (oprócz zorganizowania 3 wystaw czasowych i stałych ekspozycji wnętrz w Parku Etnograficznym) były lekcje muzealne, pokazy audiowizualne oraz imprezy folklorystyczne

urządzone z okazji otwarcia sezonu i Dnia Dziecka, połączone z pokazami rękodzieła artystycznego i występami zespołów ludowych.

Z ekspozycji udostępnionych turystom do zwiedzania w 1987 r. na uwagę zasługują:

- *Wystawa zielarska* — prezentująca zastosowanie ziół i roślin leczniczych w tradycyjnym lecznictwie wiejskim;
- *Malarstwo ludowe na szkłe* — wystawa przybliżająca mieszkańcom Kielecczyzny twórczość najbardziej znanych artystów z terenu Podhala.

Oprócz tego czynne były wystawy stałe XIX-wiecznych wnętrz chłopskich w chałupach z Radkowic, Bielin, Sukowa, Ślęzan, Bronkowic, Chrobrza, Świątnik, Rokitna i Daleszyc oraz wnętrz dworskich z przełomu XIX i XX w. we dworze z Suchedniowa.

Zgodnie z planem zagospodarowania terenu wokół przeniesionych do skansenu zabytkowych obiektów architektury drewnianej Pracownia Zieleni (działająca w ramach MWK) zasadziła ok. 580 drzew i krzewów, co w przyszłości wpłynie na wygląd otoczenia zagród i budynków, upodabniając je do warunków istniejących w środowisku pierwotnym. Podjęto również uprawę gruntów o powierzchni 4 ha konieczną do odtworzenia naturalnego „klimatu krajobrazowego” dawnej wsi, korzystną także ze względu na potrzebę utrzymania dwóch koni, będących istotnym elementem ożywienia ekspozycji na wolnym powietrzu.

W roku 1987 w sektorze wyżynnym przeprowadzono wstępne roboty, a następnie rozpoczęto montaż zrębu chałupy przeniesionej z Bukowskiej Woli (miechowskie) — pierwszego obiektu planowanej zagrody chłopskiej. Wykonano także inwentaryzację plebanii z Denkowa i stodoły z Brzezin, oferowanych muzeum do ewentualnego zakupu.

W ramach działalności naukowo-badawczej, wydawniczej i popularyzatorskiej MWK pracownicy ogłosili odczyty na tematy: *Ochrona budownictwa ludowego Kielecczyzny (PAX)*, *Muzea skansenowskie w Polsce* (Klub Nauczyciela), a także opracowali komunikat odczytany następnie na sesji w Muzeum Wsi Radomskiej, poświęcony próbom odzwiercied-

* W latach 1987—1988 Państwowe Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie było zamknięte dla zwiedzających. Trwał remont kapitalny zabytkowych budynków muzeum przy pl. Kościuszki 7 i 8 prowadzony od kwietnia 1985 r. przez Przedsiębiorstwo Usług Technicznych EXBUD w Kielcach. W związku z tym nie zamieszczamy informacji na temat działalności tego muzeum autonomicznego.

Ryc. 1. Fragment zabudowy sektora świętokrzyskiego

lenia rzemiosła na terenie Parku Etnograficznego w Tokarni. Równolegle przygotowano do druku prace: *Budownictwo ludowe w Miechowskim* autorstwa Bogumiły Szurowej, *Ośrodek murarski w Oleśnicy* — Jarosława Leszczyńskiego; ukończono scenariusz chałupy z Szydłowa oraz kontynuowano gromadzenie materiałów archiwalnych, ikonograficznych i faktograficznych do opracowania *Formy osadnicze w Kieleckiem*, a także scenariuszy plebanii z Goźlic i dworu z Mirogonowic.

Jedną z form szkolenia pracowników merytorycznych, prowadzoną przez MWK, są 2-, 3-dniowe szkoleniowe wyjazdy w teren, których głównym celem jest zapoznanie się z osiągnięciami innych ośrodków w dziedzinie dokumentacji, przenoszenia i ochrony zabytkowej architektury drewnianej. W roku 1987 zorganizowano kilkunastu objazd skansenów w Ciechanowcu, Białymstoku, Nowogrodzie, Sierpcu i Olsztynku, w którym uczestniczyła większość pracowników merytorycznych MWK. Oprócz tego muzeum, jak co roku, przyjęło na praktykę studentów etnografii z krajowych ośrodków akademickich.

Na zakończenie należy wspomnieć o przeprowadzonych w sezonie 1987 r. robotach kanalizacyjno-budowlanych obejmujących założenie instalacji wodnej i CO w budynku muzealnym oraz wykonanie sieci i przyłączy

kanalizacyjnych na zapleczu techniczno-konserwatorskim skansenu. Przyczyniło się to w znacznym stopniu do poprawy warunków pracy wszystkich pracowni znajdujących się na terenie Parku Etnograficznego w Tokarni koło Kielc. Frekwencja w 1987 r. (od kwietnia do października) wyniosła 15 000 osób.

Andrzej Szura

MUZEUM HISTORYCZNO- -ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

1987

W 1987 roku muzeum zorganizowało 8 wystaw czasowych. Oto ich tytuły i terminy:

- *Lewin Kłodzki* — wystawa prac fotografików z Ostrowca (styczeń—luty);
- *Malarstwo Tadeusza Kurka* — wystawa jubileuszowa z okazji 25 lat twórczości plastycznej autora (marzec)
- *Formy przestrzenne Gustawa Hadyny* — wystawa prac rzeźbiarskich artysty pochodzącego z Woli Grójeckiej k. Ćmielowa (marzec—kwiecień);
- *Malarstwo Tadeusza Szypowskiego* (kwiecień—maj)
- *Elementarze z czterech stron świata* — wy-